

Ἐμείνε αὐτὴ ἡ ἐντύπωση στὸ νοῦ μου κάμποσα χρόνια, ὥσπου ἄρχισα νὰ διαβάζω στὶς ἐφημερίδες, «Βούλγαρις, Κουμουνδοῦρος, ἀπαρτία, συζήτησις, κώδων τοῦ Προέδρου», καὶ χίλια ἄλλα κατώτερης πολιτικῆς ἀξίας πράγματα, ποῦ περιττὸ ἐδῶ πέρα νὰ τὰ διαδίδουμε, σὰν πασίγνωστα ποῦ εἶναι. Ἐπρεπε ὅμως νὰ περάσουν ἀκόμα μερικὰ χρόνια γιὰ νὰ τὸ κχλονοιώσω πῶς οἱ κουδέντες τῶν Ἀθηναίων εἶτανε ἀκόμα χαμηλότερης ἀξίας, καὶ πῶς τὸ κάτω κάτω θέμα τους καὶ θεμέλιο τους εἶχανε τὰ αἰώνια τὰ προσωπικά. Ἐνα εἶδος συμφεροντολογία ἀνεθασμένη σ' ἐπιστήμη, ἂν εἶταν κ' ἐπιστήμη.

Ἀπὸ τότες πολλὰς φορές συλλογίστηκα, πῶς γίνεται, σὲ τόπους ποῦ ἡ πολιτικὴ, ἡ σοβαρὴ ἡ πολιτικὴ, παίρνει καὶ δίνει, καθὼς λόγου χάρις στὴν Ἀγγλία, πολὺ σπάνια ἀκούς πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ μαζεύεται ὁ κόσμος, μέσα σὲ τραῖνα, σὲ μπόρσες, σὲ καφενεῖα. Τὸ πολὺ μιὰ λέξη γιὰ κάτι σημαντικὸ ποῦ ἡ λέχτηκε ἡ πράχτηκε ἐχτὲς στὴ Βουλὴ ἢ στὰ Ὑπουργεῖα. Κι ὅμως ἂν τύχη κι ἀνταμώσης κανέναν ἀπ' αὐτονοὺς σὲ Συλλαλητήριον τὸ βράδυ, καὶ τὸν ἔχουνε βαλμένο στὸ πρόγραμμα γιὰ νὰ μιλήσῃ, μπορεῖ νὰ σηκωθῇ ὁ φίλος καὶ νὰ κουδεντιάσῃ ὡς μιὰ ὄρα, χωρὶς νότες, χωρὶς τίποτα, κι ὅχι λόγια τοῦ βρόντου, παρὰ πράγματα ἀποδειγμένα μὲ ἀριθμοὺς, μὲ στατιστικὰς, μὲ μελέτη καὶ μ' ἀληθινὴ ἐπιστήμη.

Κ' ἔρχεται τώρα ἡ καθαυτὴ ἡ ἱστορία. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποῦ καθεμέρα σὰν ἀνταμώνει τοὺς ὁμοίους τοῦ ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ φλυαρῇ γιὰ παιχνίδια καὶ γιὰ περιπέτειες σὲ τοῦτο ἢ σ' ἐκεῖνο τὸ ταξίδι ἢ τὸ κυνήγι, ποῦ καὶ πῶς βοήθη καὶ νὰ μάθῃ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόσο τέλει, ποῦ νὰ ποστομῶνῃ πολλὰς φορές καὶ τοὺς πιδ δεινοὺς ἀντίπαλους του ; Κι ὅχι μονάχα νὰ τὰ ξέρῃ, κι ὅχι νὰ μπορῇ, ἂν θέλῃ, νὰ τὰ πετάῃ λίγα λίγα καὶ κομματιαστὰ ἀπάνω στὴν κουδέντα, μὲ τὴ μέθοδο τοῦ ζαχαροπλαστείου, παρὰ νὰ σηκώνεται, καὶ μόνος τοῦ ἀντικρίζοντας ἕνα ἀκροατήριον ποῦ δὲ σκοπεύει τίποτις νὰ τοῦ χαρίσῃ, νὰ πολεμάῃ τ' ἄλλο τὸ κόμμα μ' ἐπιχειρήματα ἀληθινοῦ ρήτορα, μόνῃ του βοήθεια ἔχοντας ἕνα ποτήρι νερὸ στὸ τραπέζι.

Γιὰ νὰ τὴ λύσης σωστὰ αὐτὴ τὴν ἀπορία πρέπει νὰ πιάσῃς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴν ἱστορία τοῦ φίλου. Ἀπὸ τότες ποῦ εἶτανε στὸ Σκολεῖον, καὶ μάθαινε νὰ τὴ μιλάῃ, κι ὅχι μονάχα νὰ τὴ γράφῃ τὴ γλώσσα του. Ἀπὸ τότες ποῦ μιλοῦσε καθὼς ἔγραφε ἢ ἔγραφε καθὼς μιλοῦσε στὰ μαθητικὰ τὰ συλλαλητήρια ποῦ τοὺς σκάρωνε, τουλάχιστο μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα, δ' δάσκαλός τους, καὶ γινότανε Πρόεδρος αὐτὸς καὶ τοὺς ὁδηγοῦσε στὴ συζήτησι. Ἐπρεπε τότες ὁ

καθένας τους νὰ παίρνῃ τὸ λόγο γιὰ ἕνα ὁρισμένο χρονικὸ διάστημα, καὶ νὰ ξηγᾷ τὴ γνώμη του γιὰ τὸ προκείμενον ζήτημα, πρὶν ἀποφασιστῇ μὲ ψηφοφορία στὸ τέλος· ὅ,τι κι ἂν εἶτανε τὸ ζήτημα ἐκεῖνο· πολιτικόν, κοινωνικόν, φιλολογικόν, θρησκευτικόν.

Βρίσκει ὁμοῦ κατόπιν ὁ φίλος κι ἄλλα Σκολεῖα, τότες ποῦ βγαίνει στὴν κόσμον νὰ δουλέψῃ γιὰ τὸ ψωμί του. Καὶ μάλιστα μὴν εὐκαίρωντας τὴ μέρα, πηγαίνει τίς βραδινὰς στὶς ψεύτικες ἐκεῖνες τίς Βουλὰς, ποῦ κάθε πόλῃ ἔχει κι ἀπὸ μιὰ, μὲ συμπολίτευση, μ' ἀντιπολίτευση, μὲ Πρόεδρους, ὡς καὶ μὲ ὑπουργοὺς ὄνομα πρὸς ὄνομα, κι ἀκολουθεῖ ἐκεῖ τίς συζητήσεις ποῦ εἶναι κι αὐτὲς πικρμένες ἀπὸ τὰ πραγματικὰ τῆς χτεσινῆς τῆς ἀληθινῆς τῆς Βουλῆς. Ζήτημα σοβαρὸ δὲν ὑπάρχει ποῦ δὲν τὸ μαθαίνει ἐκεῖ καὶ δὲν τὸ χωνεύει.

Βλέπεις τὸ λοιπὸν ἄξαφνα πῶς αὐτὸς ὁ Κύριος, ποῦ δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του νὰ μᾶς πῇ λέξη πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ συνανταμώνεται μὲ τὸν ἄλλο τὸν κόσμον, καθὼς ἔκαμναν ἄλλοτε, καὶ θαρρῶ πῶς κάνουν ἀκόμα στὴν Ἀθήνα, βγαίνει ἄξαφνα ρήτορας ἀπὸ τοὺς κχλοὺς, καὶ τόσο συνεπαίρνει τοὺς ψεύτικους βουλευτάδες του, ποῦ ἀργὰ ἢ γλήγορα μιλάει ὀμπροστὰ καὶ σ' ἀληθινοὺς βουλευτάδες· παράδειγμα ὁ σημερινὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς τῆς ἀντιπολίτευσης.

Α. Ε.

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ^(*)

(Παρουσιάζεται ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ἀπὸ τὴ θύρα δεξιά. Ἡ ὁμορφὴ καὶ φλογερὴ νιότη φανερώνεται στὴ μορφὴ καὶ στὸ κορμί του. Δὲ φορεῖ ἄρματα, μήτε πολεμικὴ φορεσιά, παρὰ ἕνα μεταξωτὸ χιτῶνα σφιγμένο στὴ μέση. Μοιάζει πῶτερο τραγουδιστὴς παρὰ ἱππότης, ἂν καὶ κάθε του κίνημα φανερώνει τὴ λεβεντιά καὶ τὴ δύναμη ποῦ κρατεῖται «Πηγὴ τῆς ἱπποσύνης, γέρακας μέσα στοὺς πλανόδιους ἱππότες».)

ΤΡΙΣ. Γλυκὲ μου ἀφέντη, σὲ ζητῶ στὴν τύχη.

Τὸ νέο σκοπὸ δὲν ἄκουσες στὴν ἄρπα πὺν τραγουδοῦσα. — Πικραμένος εἶσαι ;

Ρ.Μ. Σ' ἄκουσα, γιέ μου· εἶναι γλυκὸς ὁ ἦχος. Μὰ πῶς δίχως σπαθί ; Ποῦ ἔχεις ἀφήσει τὴν ὁμορφὴ Κορτάνα ; — Σοῦ εἶναι βάρος ;

(*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ πηρασμένου φύλλου.

ΤΡΙΣ. Μ' ἄρῃσει τώρα τὸ τραγοῦδι, ἀφέντη κυνήγι καὶ τραγοῦδι καὶ τῇ σπάθα παράτησα, πὺν κόβει καὶ θεωρεῖται, γιὰ τὸ γοργὸ δοξάρι, γιὰ τὴν ἄρπη τὴν ἄκακη.

P.M. Δὲν ὠφελεῖ, Τριστάνε, τὴ δύναμή του νὰ ρημάζῃ ὁ ἱππότης. Ὅκνῳ, σκουριάζει, σπάζει, καὶ τὸ νεῦρο!

ΤΡΙΣ. Δὲν ἔχω φόβο, ρήγα μου. Ποτέ μου δὲν εἶχα τόση λεβεντιά καὶ τέχνη. Μὰ ὄχι ἄνθρωπο νὰ βλάψω! Θὰ ἱστορήσω ἓνα τερπνὸ κυνήγι, καὶ σὺ μέτρα μὴν ἔσφαλὰ στὴν πράξη. Μὲ τὰστέρι τῆς χάραυγῆς σηκώθηκα, καὶ μόνος στὸ πράσινο λαγγάδι τράβηξα. Εἴταν ἓνα φτερούγισμα ὀλόγυρα, ἀηδόνια λαλούσανε γλυκὰ καὶ λιγωμένα, γοργά, μ' ἀχνὲς ἢ τρέμουλες φωνούλες, ἴδιο ἅμα σέρνω τὸ πλάνο δοξάρι στὶς ἡχερές μου κόρδες. Μαγεμένος στάθηκα. Καί, νά! βρῆκε στὴν καρδιά μου ἀντίλαλο τοῦ κυνηγιοῦ ἢ ἀντάρα. Δίπλα στὸ ρέμα πετάχτηκε ὠραῖο λάφι. Εἴταν ὅμοιο σὰ νάτρεχε δέντρο, καὶ τὰ κλαδιὰ πλεγμένα στὸ λαιμὸ του φεγγίζανε τὸ δρόσος τῆς αὐγούλας. Σὰν τό εἶδε πέρα τῷ σκυλιῶν ἢ φάρα, χύθηκε φρενιασμένη νὰ τάρπάξῃ· κι ἅπ' τὰ δασά του ἀκρούμια τὰ ζαγάρια κρέμονταν κιόλα, πὺν ἄξαφνα τὸ λάφι, τρελὸ ἅπ' τὸν πόνο τίναξε τὴν κόμη καὶ ἀγκομαχώντας, μὲ σπασμὸνς τριγύρω σκορπᾷ τὸ σκυλομάνι. Πιάνω τότε τᾶλάθευτο δοξάρι μου. Τεντώνω μὲ τὴ γλυφὴ τὴν κόρδα, καὶ στηρίζω στὸ στῆθος τὸ νευρί, καὶ στὸ δοξάρι τὸ σίδερο, καὶ κάνοντας μ' ἐκεῖνο τὸ τέντωμα ἓναν κύκλο σὰ φεγγάρι, μὲ τὰ γυρτά μου δάχτυλα τὸ ρίχνω τόσο γερά, πὺν πέταξε ἢ σαῖττα, βρῆκε τᾶγρίμι στᾶστρο τοῦ μετώπου, κ' ἔπεσε αὐτὸ μπρὸς στοῦ Θεοῦ τὸν ἥλιο. Εἶχε σὰ μάτια τοῦ δρυμοῦ τὸν πόθο, καὶ τῆς πηγῆς· καὶ τὴν κλαμένη φλόγα πὺν γλυκοσβεῖ σὰ μάτια τῶν ἀρρώστων. Θάνατο μοῦ ζητοῦσε, καὶ τοῦ δίνω τὸ θάνατο, κ' ἔτρεξε βρύση τὸ αἷμα. Τὸ σκούπισα, καὶ βλέποντας μπλεγμένα τὰ κλώνια του, τὰ κόβω, καὶ τὰ σμίγω· καὶ τὶς κορφές τους στολίζω μὲ κρίκους χρυσοῦς καὶ λαμπεροῦς. — Στὴ νέα καρδιά μου ἄρεσε αὐτό, καὶ τὸ τραγοῦδι ἀπλώθη στὸ λόγγο πὺν ποτὲ δὲν εἶχε νοιώσει σὰ βάθη του τέτοια δροσιά καὶ νιάτα!

P.M. Παιγνίδι αὐτό, γιὰ κείνον πὺν εἶχε σφάζει τὸ δράκο τῆς Ἰρλάντας. Δυὸ κομμάτια τοῦ ἔσκισες τὴν καρδιά του τὴ μεγάλη, καὶ πῆρες στὸ καμπάγι νὰ μοῦ φέρῃς τὴ γλώσσα του τὴν τριδοντή.

ANT. Εἴταν ὁμως

πὺν δύσκολος ὁ ἀγώνας μὲ τὸ γίγαντα τοῦ Ἰρράσινου Νησιοῦ. Ἀμορόλδος εἴταν τὸ μισητὸ ὄνομά του· τὸ θυμᾶσαι;

P.M. Εἶχε σηκώσει ἀρμάδα τὶς γαλέρες, ὅλες μὲ πορφυρὰ παννιά, τὸ δύσιμο ζητώντας τὸ σκληρό. Σωστὲς τρακόσιες παρθένες κορασίδες ἀπαιτοῦσε, τὸ βάρβαρο χαράτσι τῶν προγόνων. Κ' ἑπτὰ φορὲς διαλάλησε τὴ διάτα!

ΤΡΙΣ. Μὰ τὴ φορὰ τὴν ἑβδομῇ, τί σοῦ εἶπα; «Ρήγα, τρανὸς καὶ μέγας ὁ Ἀμορόλδος· μ' ἂν ἔρχεται μὲ τᾶδικο στὴ γῆ μας, μὲ τᾶρματα γιὰτὶ δὲν τοῦ ἀπαντοῦμε;»

P.M. Καὶ σοῦ εἶπα γώ: «Παιδί μου, καὶ ποιὸς ἄλλος; θὰ βγῇ μπροστά του, ἂν ὄχι ἐσὺ καὶ μόνος;» Γιατ' εἴσουν ἄξιος· μὰ κοπέλλι ἀκόμα· δὲ σοῦ ἔντυνε τὸ σίδερο τὴν κόμη, καὶ γαῦρο δὲν ἀνέμιζεν ἀκόμα τὸ μπλάβο σου τὸ φλάμουλο στῆς μάχης τοὺς ἀνέμους. Καὶ τότε ἐγὼ σὲ πῆγα, νυχάτο μου γεράκι, στὸ μεγάλο φόρο, στὶς σκῆτες τῶν ἁγίω λειψάνων. Σοῦ ράντισα τὴν κεφαλὴ μ' ἁγίασμα, μὲ τὸ σπαθί μου σ' ἔκρουσα σὰ μάγουλα, καὶ μπρὸς στὸ Θεό, καὶ μπρὸς στὸ συναγμένο λαό, Τριστάνε Λεωνίδη, σὲ εἶπα διαφεντευτὴν ἱππότη, καὶ τὴ σπάθα σοῦ χάρισα, τὴν ξακουστὴ Κορτάνα, τὴν Κοψομύτω, μὰ διπλὴ στὴν κόψη, μ' αὐτὴ νὰ μοῦ χαλάσῃς τὸν κουρσάρο.

ΤΡΙΣ. (μὲ νέαν ὁρμὴ πολεμόχαρης φλόγας.) Ναί· στὸ Ἀτυχο Νησί τοῦ βγῆκ' ἀγνάντια! Μὲ δύναμη μεγάλη αὐτὸς στὸ κράνος μὲ χτύπησε, καὶ μοῦπε ἀναγελώντας: «Μικρὸ μου κοπελλάκι, δὲ φοβᾶσαι; Εἶπες στὴν Παναγιὰ τὴν προσευκὴ σου;» — κι ὅλο χτυποῦσε καὶ ξανὰ χτυποῦσε! Μὰ τότε ἐγὼ, φοιχτώνοντας σὰ δυὸ μου χέρια μαζί τὴ σπάθα, τὴν καρφώνω στὴν κεφαλὴ του μέσα μὲ μιὰ λύσσα, πὺν ρίξωσε στὸ κόκκαλο μιὰ σκίζα σὰ δόντι σιδερένιο: — «Νὰ τὸ δόσιμο! Νὰ ἡ πλερωμὴ πὺν δίνει ἡ Κορνοβάλλη!» στὸ νεκρωμένο γίγαντα φωνάζω, πὺν στρώθηκε στὸ χῶμα καὶ μὲ στόμα τὸ δάγκανε ἀφρισμένο. Μ' ἓνα σκούσμα φοιχτὸ σηκώθη, καὶ στὸ χῶμα πάλι ξεψύχησε στρωμένος. Κ' ἐγὼ τότε στὸ λεύτερο γυρνώντας ἀκρογιάλι, πὺν λάβαρα τὸ στόλιζαν ὠραῖα, φτάνω μπροστά σου, κι ὅλος θράσος, μέσα στὸ σάλαγο, στοὺς βρόντους, στὶς καμπάνες, τινάζω τὶς δυὸ σπάθες στὸν αἰθέρα, κι ὁ ἥλιος τὶς ἐδέχτη σὰ δυὸ Νῆκες!

P.M. Ἀ! σὲ γνωρίζω! Εἶσαι ρηγάδων αἷμα!

ANT. Ὁ Λεωνίδης τίναξε τὴ χίτη!

P.M. Κράξε λοιπὸν τὰ φλογερὰ φαριά σου, τὸ Σταχτερό, τὸ Γρίβα καὶ τὸ Μαῦρο, καὶ σύναξε τοὺς ἑκατὸ σου ἱππότες, τί σ' ἔργο θὰ κινήσῃς πὺν μεγάλο!

ΤΡΙΣ. Τί ἔργο, καλέ μου ἀφέντη ;
 Ρ.Μ. Ὁ Φιεραμόντης
 ἐκδίκηση ζητεῖ ἀπὸ σέ, καὶ ἀρμάδα
 σήκωσε νάρθη.

ΤΡΙΣ. Τῆς Γάλλης ὁ κύρης
 κι ἀπῶναν τυφλοπόντικα πὶδ μαύρη
 ἔχει καρδιά, καὶ τὸ αἷμα του μ' ἀσβόλη
 καὶ μὲ χολή τῶχει ἀνακατωμένο.
 Μ' ἂν τρώμαξες μὴν τὸν ἰδῆς μπροστά σου,
 στεῖλε τοῦ Παλατιοῦ σου τοὺς ἀρχόντους
 νὰ τὸν ἀντροκαλέσουνε· καὶ ἀνίσως
 εἶναι λεβέντες ὅσο καὶ προδότες,
 μὲ νίκη θὰ νικήσουνε μεγάλη !
 ΑΝΤ. Μὲ βρίζεις !

Ρ.Μ. Χάνεις τὸ μυαλό σου ;

ΤΡΙΣ. Ὡ Ρήγα,
 πολέμησα γιὰ τὴ δική σου ἀγάπη,
 στὴ δούλεψή σου τσάκισα κοντάρια,
 δὲ ντρόπιασα ποτέ μου τὸ σκουτάρι !
 Πῆρα γιὰ σέ καὶ φλάμπουρα καὶ χώρες,
 καὶ τρεῖς φορές διασκόρπισα τὶς φάρες
 τοῦ Σκώτου ρήγα καὶ τῆς Ὁρβελάντας.
 Μὰ δὲ θὰ σκύψω ἐγὼ στὴν προσταγή σου,
 ποὺ δὲν τὴν εἶπες σύ, παρὰ ὁ πιδ φαῦλος
 τῆς Κούρης σου ἀσικρήτης. Καὶ εἶναι τοῦτος !

ΑΝΤ. (κάνει νὰ σύρῃ τὸ σπαθί.)

Σὲ σφάζω ἐδῶ, μπροστὰ στὸ Ρήγα !

Ρ.Μ. Ἀντρέττο !

ΤΡΙΣ. (γελώντας δυνατά.)
 Χά, χά ! καλέ μου ἀφέντη, ὡς νὰ τραβήξῃ
 τὴ σπάθα του, θὰ βγῇ ἡ ψυχὴ του, κ' ἔχει
 νυχτώσει πιά, καὶ βγήκανε τ' ἀστέρια !
 Ἄσ' τον νὰ ἰδῆς ! Στὰ πόδια μου θὰ πέσῃ
 σὰν τὸ σκυλάκι ποὺ τρέμει τὸ ξύλο !

ΑΝΤ. Τὸ γέλοιο αὐτό, πολὺ θὰ σοῦ στοιχίσῃ !

ΤΡΙΣ. Στὸ ρέμα σὲ πετῶ !

Ρ.Μ. Τριστάνε ! Ἀντρέττο !
 Μοῦ προκαλεῖτε τὴν ὀργή ! Θὰ δώσης
 σὺ λόγο γιὰ τὴν ἄρνηση, σὺ λόγο
 γιὰ τὸ θρασὺ τὸ φέρεσίμ σου... Ἡ Ρήγισσα !

(Παρουσιάζεται ἡ ΙΖΟΛΔΗ ἡ
 Ξανθή, καὶ ξοπίσω της ἡ ἄβρα της
 ἡ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ, ποὺ φέρνει ἀπάνω
 σ' ἓνα κεντημένο μαξιλλάρι μιὰ σπά-
 θα. Ἡ Ρήγισσα εἶναι ἀψηλὴ καὶ
 ὀρθόστητη σὰν κρίνος· καὶ τὰ μα-
 κριὰ πέπλα τῆς φορεσιᾶς της τὴν
 περιτυλίγουνε σὰν ἀμέτρητα πολυ-
 σάλευτα ἀνθοφύλλια. Ἡ Ξανθὴ καὶ
 ὠραία της κόμη πέφτει στοὺς ὤμους
 της, ὡς τὴ μέση καὶ χαμηλότερα, σὰ
 χλαμύδα ἀπὸ διάφανο χρυσάφι.
 Δίχτυ ἀσημένιο μὲ πολύτιμα πετρά-
 δια τῆς στερεώνει τὴ χωρίστρα τῆς
 κόμης ἀπάνω στὸ μέτωπο καὶ δένε-
 ται πίσω, ἀπάνου ἀπὸ τὸ λαιμὸ σὰν
 ὁμορφὴ κορώνη.)

ΙΖΟΛ. (Πρὸς τὸ Ρήγα.)

Γλινέ μου ἀφέντη, ἄκουσα τὴ φωνή σου,

καὶ φάνη μου πὼς μέσα της βογγοῦσε
 σὰν τὴν ἀνεμοζάλη. Καὶ ὅμως ἦρθα !

Ρ.Μ. Γλυκεῖά μου Ἰζόλδη, εἰν' ἀλυφρὸ γιὰ μένα
 τὸ βῆμα σου καθὼς τὸ ροδοφύλλι
 στὸ κύμα τὰφρισμένο. Καλῶς ἦρθες !

ΙΖΟΛ. Καλὲ Τριστάνε, σοῦ φέρνω τὴ σπάθα.
 Τὴν ξέχασες στοῦ πεύκου τὰ κλωνάρια.
 Περνώντας τὴν ξεκρέμασα. Δὲ θέλεις
 ἀπ' τὰ δικά μου χέρια νὰ τὴν πάρῃς ;
 (Ἡ Ἰζόλδη τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ
 μαξιλλάρι ποὺ κρατεῖ ἡ Βραγγιάνα.)

ΤΡΙΣ. Τὴν ξαναπαίρνω ἀπ' τὰ δικά σου χέρια
 σὰ δῶρο τοῦρανοῦ ποὺ βγαίνει ὀμπρὸς μου,
 ἀπάντεχα, στὸ δρόμο ποὺ διαβαίνω.

ΙΖΟΛ. Τότε, καλὲ Τριστάνε, ξαναζώσου τη,
 καὶ ζῶσε τὰ πλευρὰ μὲ τὴν πλατειὰ της
 ζώνη. Καὶ τόση δύναμη θὰ λάβῃς
 σὰ νᾶσουνα ζωσμένος μ' ἀναμμένο
 διαμάντι. Ἄς εἶναι σκέπη καὶ ὁδηγός σου
 στὰ ἔργα τὰ φανερά καὶ τὰ κρυμμένα.

ΤΡΙΣ. Μὲ τὴν καλή σου εὐχή καὶ γιὰ τὴ μαύρη
 μοῖρα ποὺ μοῦ μαντεύεις, θὰ τὴ ζώσω :
 καὶ φαίνεται μου, ὡ ρήγισσα, πὼς τώρα
 ξανά τὸ χρῖσμα λαβαίνω τοῦ ἱππότη.
 (Τὴ ζώνει στὸ πλευρό του.)

ΙΖΟΛ. Νὰ ξαναπῆς τὸν ὄρκο σου, Τριστάνε,
 ποὺ ὀρκίστηκες πρὶν δοκιμαστῆς στὴ μάχη.

ΤΡΙΣ. (μὲ μεγάλη ἀπορία.)
 Ὡ ρήγισσα, μὴν ἔπρεσα στὸ κρίμα ;

Καθρέφτισε ἡ μορφὴ μου τὴν ἀπάτη ;
 ΙΖΟΛ. Ἄν πάλι σὲ μυρώνω, ὀρκίσου πάλι !
 Στοῦ Ρήγα τὴ χαρὰ θὰ λάμψῃ ὠραῖος
 ὁ νέος ἀρρεβώνας τῆς ἀγάπης.

ΤΡΙΣ. Κυρά μου Ἰζόλδη, ἄς ξαναπῶ τὸν ὄρκο !
 (Γυμνώνει τὴ σπάθα, τὴν προ-
 τείνει καὶ γονατίζει.)

Ὀρκίζουμαι στὸ χρῖσμα ποὺ λαβαίνω,
 μὲ θάρρος καὶ μ' ἀλήθεια νὰ κρατήσω
 τὸ νόμο καὶ τὸ χρέος τῶν ἀρμάτων.
 Ὀρκίζουμαι, νᾶρνιέμαι κάθε ἀξία
 καὶ τίτλο κοσμικὸ ποὺ νὰ μὴν εἶναι
 τιμὴ γιὰ τᾶρματά μου, καί, — ἂν μοῦ τύχῃ
 νὰ τιμωρῶ προδότες, ἢ κουρσάρους
 νὰ σφάζω, ἢ τὸν ἀθῶο διαφεντεύω, —
 ἡ σπάθα μου νᾶστράφτῃ νύχτα-μέρα
 στὴν προσταγὴ τοῦ ρήγα ἢ τῆς γενιᾶς του,
 καὶ ἀντρόπιαστῃ ἄς κοιμᾶται στὸ πλευρό μου,
 ὅσο ποὺ ζῶ, καὶ στὴν καλὴ θανά μου !
 Τόρκίζουμαι, κι ἄλυτον ὄρκο παίρνω,
 στόνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ μας,
 καὶ στὸ Βαγγέλιο μὲ τοὺς Δέκα Νόμους ! —
 (Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)

Στοὺς ὀρισμούς σου, ρήγισσα ! — Στὸν ὄρκο
 μὴν ἔτρεμε ἡ φωνή μου ;

ΙΖΟΛ. Εἶναι ἡ φωνή σου
 σὰν τοῦ πολέμου τὴν κλαγγή. — Καλέ μου
 Ρήγα, τὸν ὄρκο πὼς τὸν καλοδέχτηκες ;

Ρ.Μ. Μετὰ χαρᾶς, καλὴ μου, — καὶ χαρὰ σου
 γιὰ τὰ γλυκά σου λόγια ! Θυμωμένος
 εἶταν ὁ Κύρ Τριστάνος. Μὰ τὸ γέλοιο σου,

- σάν την ξανθή του Ἀπρίλη ἀχτίδα, μπήκε
μέσ' στην καρδιά του, κ' ἔγινε ρουμπίνι.
(Πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
- ANT. Ὁ δούκας μας τί λέγει;
(μὲ δίβουλο νόημα.)
- Λέγει, ἀφέντη,
στὸν πλάνο μας τὸν κόσμο πῶς προκόβουν,
ἄλλοι μὲ τὸ σπαθί, κι ἄλλοι μὲ κοῦρσες,
κι ἄλλοι μὲ τὶς ὁρμήνειες ἢ τὴ γνώση.
Καλότυχος πὺν φέρη πολλὰ δῶρα
καὶ λίγα βάρη στὴν καρδιά τοῦ ἀφέντη!
- ΤΡΙΣ. Ρήγα μου, μιὰ σπαθιά καὶ πέφτει χάμου
τὸ γνωστικὸ μυαλό του!
(Κάνει πῶς θὰ χτυπήσῃ τὸν Ἀντρέττο,
καὶ τοῦτος τραβιέται πίσω.)
Εἶδες; Τρομάζει!
- Σὰ γυναικούλα!
- (Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
Μὲ συμπάθειο, ὦρεια
κυρά μου!
- (Κινάει νὰ φύγῃ.)
- ΙΖΟΛ. (μὲ σιγαυὴ φωνή.)
Ἐδῶ, Τριστάνε, θάμαι, κ' ἔλα...
- ΤΡΙΣ. Τρανέ μου Ρήγα, ἡ προσταγή σου!
(Προσκλίνεται μπροστὰ στὸ Ρήγα,
καί, μὲ μιὰ ματιὰ ὅλη καταφρόνια
πρὸς τὸν Ἀντρέττο, φεύγει ἀπὸ τὸ
βάθος.)
- P.M. (πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
ὦ μαύρη
διχόνοια πὺν θὰς ἔφαγες! Δὲν εἶσαι
σοφὸς ἐσὺ πιστός μου.
- ANT. Παραπάνω,
τρανέ μου Ρήγα, ἀπ' ὅσο θὰ ποθοῦσες!
- P.M. Θέλω νὰ ἰδῶ σημάδια! τὴν ἀλήθεια!
- ANT. Καὶ θὰ τὰ δῇς!
- P.M. (ξεσπώντας.)
Πήγαινε! ἡ ρήγισά μου
δὲν μπορεῖ νὰ σ' ἀκούῃ!
(Ὁ Ἀντρέττος φεύγει.)
- P.M. (Μὲ ὁρμή, ὁλότρεμος ἀπὸ τὴ συγ-
νήση, παραδέρνοντας ἀνάμεσα στὴν
περηφάνεια καὶ τὸν ἐρωτικὸ καημό
του, ζυγώνει στὴν Ἰζόλδη.)
Γλυκειά μου Ἰζόλδη,
τὸ χέρι σου! Μπορῶ νὰ τὸ συντρίψω.
σάν τὸ λουλούδι· μὰ σὰ δροσονέρι
στὰ χεῖλη μου τὸ φέρνω.
(Τὸ φέρνει στὰ χεῖλη του.)
Κοίταξέ με!
Φριχτὸ γιὰ σένα τίποτα δὲν εἶναι
μέσ' στὴν τρελὴ καρδιά μου;
- ΙΖΟΛ. Εἶσαι ὅλος γνώση!
- P.M. Δὲν τρέμεις μὴν τὸ χέρι μου λαθέψῃ
στάνήμερα κυνήγια;
- ΙΖΟΛ. Εἶσαι ὅλος νεῦρα!
- P.M. Δὲ στόλισα μὲ ραδαυγὴ ἀπὸ δόξες
τοῦράνιο μέτωπό σου; Μὴν δὲν ἔχω
τὰπέραντο ρηγάτο μου βαλμένο
- στὰ πόδια σου, ρυγιάδες καὶ χρυσάφι,
καὶ σίδερα καὶ κάστρα;
- ΙΖΟΛ. Ναί, βαλμένα!
- P.M. Καὶ μ' ἀγαπᾷς;
- ΙΖΟΛ. (βάζοντας τὰ δυνατά της γιὰ νὰ μὴν κλονιστῇ.)
Ναί, σ' ἀγαπῶ.
- P.M. Τόρκίζεσαι;
- ΙΖΟΛ. Τόρκίζουμαι!
- P.M. (ξεφωνίζοντας ἀπὸ τὴ χαρά.)
Ἄ! τὸ μέτωπό σου! Μόνο
ἓνα φιλί!
- (Ἀπαλά, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἡδο-
νὴ, στὰ νᾶγγιζῃ κάτι ἱερὸ κ' εὐκολό-
σπαστο, ἀλαφροχαϊδεύει μὲ τὰ χεῖλη
τὸ μέτωπό της.)
Χαρά μου!
(Καὶ σὰ νὰ κἀνῃ ὄρκο.)
Καὶ ἄς μὲ ρίξῃ
νεκρὸ ὁ Θεὸς μ' ἀστροπελέκι, ἀνίσως
δὲν πνίξω τὴν ὀχιά πὺν σὲ ξαμώνει!
(Φεύγει ἀπὸ τὸ βάθος.)
- ΙΖΟΛ. (Μένει μιὰ στιγμή σάν παραλογια-
σμένη, κ' ὕστερα τρέχει ἀριστερά,
κράζοντας.)
Βραγγιάνα μου, Βραγγιάνα!
- ΒΡΑΓ. ὦ, ρήγισά μου!
- Τ' εἶναι; τί ἐστάθη;
- ΙΖΟΛ. Νέον ὄρκο πῆρα!
- Πιστὴ νὰ μείνω ὠρκίστηκα στὸ Ρήγα!
Ντροπὴ σ' ἐμέ! Σκλάβα του θάμαι πάλι!
- ΒΡΑΓ. Τὸν ἑαυτό σου δὲν ὀρίζεις· σκλάβα
στὸ μαγικὸ πιστό 'σαι! Στὸ ταξίδι
τόπιες, κ' εἶχε ἡ μητέρα σου λυωμένα
μέσα, πετράδια πολύτιμα τόσα,
καὶ τόχε σμίξει μὲ τέτοια βοτάνια,
πὺν κ' ἕκατὸ νὰ τῷπαιρναν κοπέλλες,
καὶ τὰ λιοντάρια ἀκόμα, καὶ τὰ φίδια,
σ' ἓνα θὰ τᾶσμιγε ὅλα, καὶ τὰ ταίρια
κανεὶς δὲ θὰ τὰ χώριζε στὸν κόσμο.
Καὶ σύ, πῶς θάφνηθῇς τὸν ἐραστή σου,
πὺν εἶναι τοῦ κόσμου ὁ πρῶτος, τῆς ζωῆς σου
ζωή; — Θάχης χορτάσει τὴν ἀγάπη!
- ΙΖΟΛ. Χόρτασα! Ὁχι τὴν ἀγάπη, — μὰ τὸ κοῖμα,
καὶ τὴν ντροπὴ. Δὲν ξέρεις τί φριχτὴ 'ναὶ
γλύκα καὶ πίκρα νὰ δαγκάνῃς μῆλο,
πὺν μέσα κλεῖ χρυσόμελι καὶ ἀλόη!
Καλή μου, σ' ἐξορκίζω, σὲ προσταζώ:
φέρε μου τᾶλλο φίλτρο, πὺν νεκρώνει
τὴ δύναμη τοῦ πρώτου, κ' ἡ τεχνίτρα
Μοργάνα τόχει στάξει μὲ τὰ ξόρκια.
Μέσ' στὸ ρωτὶ τὸ φιλιδιό φέρ' το,
μὲ τὰσημένα καὶ χρυσὰ πλουμίδια.
Αὐτὸ θὰ μὲ γιατρέψῃ ἀπὸ τὴν τρέλα,
καὶ θὰ λυθῇ ἡ καρδιά μου ἀπ' τὴν καρδιά του!
- ΒΡΑΓ. Θὰ κἀνῃς ἀμαρτία: μὴ μ' ἀναγκάξῃς!
- ΙΖΟΛ. Σκλάβα! μὲ βρίζεις!
- ΒΡΑΓ. Πιεθαίνει, κυρά μου!
πεθαίνει ὁποῖος τὸ πιῇ! Μά, δὲν τὸ βλέπεις;
Χλωμαίνεις· πὺν λευκὴ καὶ ἀπ' τὴν ἐρμύνα
γίνεσαι· καὶ τὸ στόμα τὸ ζωηρό σου

πὸν πλάστηκε μ' ἀχνάρι τ' ὄνομά του,
σοῦ κέρωσε· κι ἀπ' τὰ γλυκά σου μάτια
τ' ἀγγουπνα, φεύγει ἡ λάμψη!

ΙΖΟΛ.

Σύρε σοῦ εἶπα!

ΒΡΑΓ. Σῶσε την, Κύριέ μου, ἀπὸ τὸ κρεῖμα! —

Πηγαίνω νὰ τὸ φέρω. — Νά, ὁ Τριστάνος!

(Ἀκολουθεῖ)

Μεταφρ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΜΙΚΡΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΡΟΖΑ,, ΤΟΥ CHARLES BAUDELAIRE— V: Η ΔΙΠΛΗ ΚΑΜΑΡΗ

Μιά κάμαρη πὸν μοιάζει μ' ὄνειροφαντασιά, μιὰ
κάμαρη ἀληθινὰ *πνευματική*, ὅπου ὁ στεκόμενος ἀέ-
ρας εἶναι ἀχνόθωρα βαμένος ροδογάλανος.

Ἡ ψυχὴ λούζεται ἐκεῖ, μέσα στὴ ραθυμία, ἀ-
ρωματισμένη μὲ νοσταλγία κι ἀποθυμία. — Εἶναι
κατιτὶ σὰν ἀπὸ σούρουπο, γλυκυρόδινο κι ἀχνογάλα-
ζο· ὄνειρο ἡδονῆς ἀπάνου σὲ μιὰν ἔκλειψη.

Τὰ ἔπιπλα ἔχουνε σκῆματα μακρουλά, ἀποστα-
μένα, λαγγεμένα. Τὰ ἔπιπλα εἶναι σὰ νὰ ὀνειρεύουν-
ται. Θὰ τ' ἄλεγε κανεὶς προικισμένα μὲ μιὰ ζωὴ ὑ-
πνιασμένη, καθὼς τὸ φυτὸ καὶ τὸ ρυγχτό. Τὰ ὑφά-
σματα μιλοῦνε μιὰ γλώσσα βουβή, ὅπως τὰ λουλού-
δια, ὅπως οἱ οὐρανοί, ὅπως τὰ ἡλιοβασιλέματα.

Στοὺς τοίχους καμιά καλλιτεχνικὴ ἀμαρτία. Μπρο-
στὰ στὸ ἀπλὸ τ' ὄνειρο, στὴν ἀνάλυστὴ ἐντύπωση, ἡ ὀ-
ρισμένη τέχνη, ἡ τέχνη ἢ θετικὴ εἶναι βλαστήμια.
Ἐδῶ ἔχουνε ὅλα τὸ ἀνάλογο φῶς καὶ τὴ μαγευτικὰ
σκοτεινάδα τῆς ἁρμονίας.

Μιὰ μυρουδιά ἀπειροελάχιστὴ ἀπὸ τὸ πιὸ ἐξαί-
σιο νοτισμένη πολὺ ἀλαφρά μὲ ὑγρασία, πλέει μέσα
σ' αὐτὸν τὸν ἀέρα, ὅπου τὸ πνέμα τὸ γλυκαποκοιμί-
ζουν αἴσθησες σὰν ἀπὸ σέρα.

Ἡ μουσελίνα χύνει βροχὴ δάκρυα μπροστὰ στὰ
παράθυρα καὶ στὸ κρεββάτι· χύνεται, χιονάτο κρεμα-
στὸ νερό. Ἀπάνω στὸ κρεββάτι κάθεται τὸ Εἶδωλο,
ἡ Κυρὰ τῶν ὀνείρων. Μὰ πῶς βρίσκεται δῶ; ποιὸς
τὴν ἔχει φέρει; ποιά δύναμη μαγικὰ τὴν ἀνέβασε
ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ θρόνο τῆς ρέμβης καὶ τῆς ἡδο-
νῆς; Τί σημαίνει; Νά τη! τὴν ἀναγνωρίζω.

Νά τα, τὰ μάτια πὸν ἡ φλόγα τοὺς περνάει τὸ
σύθαμπο· τὰ ψιλούτσικα αὐτὰ καὶ τρομερὰ μάτια,
πὸν τὰ γνωρίζω ἀπὸ τὴν τρομερὴ τους κακία! Τρα-
βοῦνε, σκλαβώνουν, τὸ ρουφοῦνε τὸ βλέμμα τοῦ ἀ-
στόχαστου πὸν τὰ θωρεῖ. Τάχω συχνὰ σπουδασμένα,
τὰ μαῦρα αὐτὰ τ' ἀστέρια, πὸν ὀρίζουν τὸ θαυμασμὸ
καὶ τὴν περιέργεια.

Σὲ ποιά καλὴ μοῖρα τὸ χρωστώ, πὸν εἶμαι ἔτσι

τριγυρισμένος ἀπὸ μυστήριον, σιγαλιά, εἰρήνη κι ἀ-
ρώματα; ὦ, μακαριότη! Ἐκεῖνο πὸν συνήθως λέ-
με ζωὴ, ἀκόμα καὶ στὸ ξέχυμά της τὸ πιὸ εὐτυχισμέ-
νο, δὲν ἔχει τίποτα νὰ κάνει μὲ τὴν ὑπέρτατὴ αὐτὴ
ζωή, πὸν τώρα δὲ γνωρίζω, καὶ τῆς γλυκοπίνω, κα-
θὼς σταλάζουν, τὰ λεφτὰ καὶ τὰ δευτερόλεφτα.

Ὅχι! Δὲν ἔχει πιὰ λεφτὰ, δὲν ἔχει πιὰ δευτερό-
λεφτα! Ὁ Χρόνος ἔχει σβύσει· ἡ Αἰωνιότητα εἶναι
τώρα πὸν βασιλεύει, αἰωνιότητα καὶ ἡδονή!

Μὰ, ἓνας χτύπος τρομερός, βαρὺς, βρόντηξε στὴν
πόρτα, καί, καθὼς στὰ ὄνειρα ἀπὸ τὸν ἄδην, μοῦ φά-
νηκε πῶς μοῦδωκαν μιὰ μὲ τὴν ἀξίνα στὸ στομάχι.

Κ' ἔπειτα ἓνα σκιάχτρο μπήκε. Κάποιος κλητή-
ρας, πὸν ἦρθε νὰ μὲ βασανίσῃ ἐν ὀνόματι τοῦ νό-
μου· μιὰ ἀτιμὴ παλλακίδα πὸν ἔρχεται νὰ κλάψει τὰ
χάλια της, καὶ νὰ βαρύνει μὲ τὶς σάχλες τῆς ζωῆς της
τοὺς πόνους τῆς δικῆς μου· ἢ ἀκόμα τὸ παιδί ἀπὸ
τὸ διεθυντὴ τοῦ φύλλου, πὸν φωνάζει γιὰ τὸ χειρό-
γραφο μὲ τὴ συνέχεια.

Ἡ παραδεισένια κάμαρη, τὸ εἶδωλο, ἡ δέσποι-
να τῶν ὀνείρων, ἡ *Συλφίδα*, καθὼς ἔλεγε ὁ μεγά-
λος René, ὅλη αὐτὴ ἡ μαγεία ἔσβυσε καὶ πάει μὲ τὸ
σκληρὸ τὸ χτύπημα τοῦ σκιάχτρου.

Φρίκη! Θυμοῦμαι! Θυμοῦμαι! Ναι! αὐτὴ ἡ
τρύπα, αὐτὸς ὁ τόπος τῆς αἰώνιας στενοχώριας εἶ-
ναι ἀλήθεια δικός μου. Νά τὰ ἔπιπλα; τὰ κουτὰ, τὰ
σκοτισμένα, τὰ σακάτικα· τὸ τζάκι, δίχως φλόγα καὶ
θράκα, λερωμένο μόνο μὲ φτυσίματα· τὰ λυπητερὰ
παράθυρα, ὅπου μέσα στὴ σκόνῃ ἔχει ἀνοίξει αὐλά-
κια ἢ βροχή· τὰ χειρόγραφα, ὅλο σβυσίματα, κι ἀτέ-
λειωτα· ὁ μεροδείχτης, ὅπου τὸ μολύβι ἔχει σημαδέ-
ψει τὶς ἀπαίσιες μέρες.

Καὶ κεῖνο, τὸ ἄρωμα ἀπὸ ἄλλον κόσμον, πὸν μοῦ
μεθοῦσε τὴν ἀναπτυγμένη μου αἴσθησι, ἀλλοίμονο!
εἶναι ἀλλαγμένο μὲ μιὰ σιχαμερὴ μυρουδιά ἀπὸ κα-
πνὸ, ἀνακατωμένη μὲ δὲν ξέρω τί μούχλα πὸν φέρ-
νει ἀναγούλα. Μυρίζει τώρα ἐδῶ ἡ ταγκίλα τῆς
θλίψης.

Μέσα στὸ στενὸ αὐτὸν κόσμον, μὰ ἔτσι γιομάτον
ἀηδία, ἓνα μόνο γνωστὸ ἀντικείμενον μοῦ χαμογελά:
ἡ μπουκάλια μὲ τὸ λάβδανο, παλιὰ καὶ τρομερὴ φι-
λενάδα· ὅπως ὅλες οἱ φιλενάδες, ἀλλοίμονο! πλού-
σια σὲ χάδια καὶ σὲ προδοσίες.

ὦ! ναί! ὁ Χρόνος φάνηκε ξανά· ὁ Χρόνος βα-
σιλεύει τώρα κυρίαρχος· καὶ μαζὶ μὲ τὸν ἀπαίσιο γέ-
ρο ξανάφερμένος ὅλος ὁ δαιμονόσπαρτος τοῦ θιά-
σος — Θύμησες, Πόθοι, Σπασμοί, Φόβοι, Ἀγωνίες,
Βραχνάδες, Θυμοὶ καὶ Νεῦρα.

Τώρα, ὅς βεβαιώνω, τὰ δευτερόλεφτα χτυποῦ-
νε δυνατὰ κ' ἐπίσημα, καί, ξεπηδώντας ἀπὸ τὸ κρε-